

Latweefchu Awise.

Nr. 19.

Zettortdeenâ 10. Mei

1856.

Meera-derriba

fo faderrejuschas Kreewu = Eistreikeru = Sprantschu = Enlenderu = Prubfchu = Sardinjeru = un Turku = walstis.

(Beigums.)

- 20) Par to ka tahs 14tâ weeta peeminnetas pilfatas un weetas atdohd un talabbad, lai tee fuggi pa Dohnamu labbaki un drohschati warretu eet, Kreewu Keisers nowehl, ka tee rohbeschi Besarabias semmê taptu pahzelti. Tee jaunee rohbeschi ees no Burna-Solas esera libds Akermannes leeljekam, tad pa scho zeltu us Trajana-eeliju garr Belgradi un garr Jalpures uppiti us Sarakfikas kalneem, un pee Katamowes pee-ees pee Prutes-uppi. No turrenes tad paliks tee wezzee walstis rohbeschi.
- 21) Schis semmes-gabbals taps peedallihst pee Moldawas semmes, kas stahw appafsch Turku sinas. Tee laudis kas schi gabbala dshwo dabhuhs tahdas paschas teefas un rektes, ka tee zitti Moldawâ. Treiju gaddu starpâ teem, ja grihb, brihw iscet ahrâ no schihs semmes.
- 22) Moldawas un Balakajas leelkungi paliks appafsch Turku Keisera sinas, un wissi Waldineeki kohpâ galwo par to, ka schim semmehm paleel fawas teefas un likkumi. Itt ne kahdam zittam Waldineekam naw wehlehts tur ihpaschi par sinataju eetaiftees jeb jauhtees pee winnu waldischanaas.
- 23) Turku Keisers apsohlahs, ka Moldawas un Balakajas leelkungeem nowehlehs pehz scho semmu likkumeem un brihwestibahm waldisht un ka tohs nekibbelehs nedf apfpeedihs. Ihpascha Kummiffijone scho semmu likkumus un teefas pahrtaihs us labbu.
- 24) Turku Keisers apsohlahs, ka Moldawâ un Balakaja fa-ajzinahs angstu teefu, kas is-

mellehs un nospreedihs, fo schee laudis wehlejahs un kahdus likkumus teem buhs doht, lai teem us preekschu labbi klahjahs.

- 25) Ta Kummiffijone pahreluhohs schihs augstas teefas spreedumus un tad tohs nosuhtih us Parisi, lai to 7 Waldineeku weetneeki scho leetu pahrspreesch. Tee 7 Waldineeki tad to leetu apstiprinahs, un Turku Keisers ar ihpaschu gramatu tad pawehlehs, ka nu pehz scheem likkumeem teem 2 leelkungeem schahs diwas semmes jawalda, un wissi Waldineeki tad buhs par galwineekeem un sinatajeem.
- 26) Schim 2 leelkunge semmehm lai irr saws karraspehks, kas semmi farga. Ja wâjadjetu prett cenaidneekem fataiftees, tad lai to darra ar Turku Keisera sinu.
- 27) Kad kahds nemeers jeb dunpis schinnis semmês zeltahs, tad Turku Keiseram ar teem 6 Waldineekeem, kas scho meera-kuntrakti faderrejuschi, par to jasarunnajahs, ka to meeru schinnis semmês lai attal eetaifa. Sweschineeki ar saldateem tur ne drihft ee-eet bes wissu 7 Waldineeku wehleschanaas.
- 28) Serbias leelkunge semme ir us preekschu tapat peeturreefes pee Turku-semmes, itt ka ta libds schim tur peeturreejusees.
- 29) Turki sawu Garmijoni Serbias semmê tapat ka libds schim warr turreht. Sweschas walstis karraspehks tur ne warr ee-eet, bes to zittu Waldineeku wehleschanaas.
- 30) Kreewu Keisers un Turku Keisers paturr fawas semmes Asia tapat ka preeksch ta karrâ irr bijis. Bet lai us preekschu ne buhtu ne kahds strihdis to walstis rohbeschu labbad, tad Kreewi nosuhtih 2 weetneekus, Turki 2, Sprantschi weenu, Enlenderi weenu us Kreewu un Turku walstis rohbescheem Asia un

fchee par 8 mehnescheem nospreedihs, kahdi tur lai irr un paleek tee ihstee Afiass rohbeschi starp Kreewu un Turku semmi.

31) Teem Sprantschu, Galenderu un Sardinjeru farra-spehkeem ja-iseet ahra no Turku-semmes un teem Gistreibereem no Moldawas un Balakajas zil ahtri ween warr. Turki ar scheem nospreedihs to terminu, kad tam ta buhs notift.

32) Tai andelei buhs eet pehz tahdeem pascheem liffumeem, ka preeksch ta farra irr bijis, un wiffahm tautahm irr weenadas rehtes un teefas schinni lecta.

33) Ta derriba ko Kreewu Keisers ar Sprantschu Keiseru un Galenderu Kehnineeni faderrejuschi par tahm Mantes fallahm Austrauma juhra (flattees par to to spreedumu pascha galla), peederr pee schihs meera grahamatas un tapat ka schi irr usluhkojama.

34) Schi meera-derribas grahamata par 4 neddelahm taps apstiprinata no wisseem 7 Waldineekeem un ilkattr Waldineeks dabhuhs sawu ar wisseem appakschraftiteem wahrdeem un un walstu sehgeleem apstiprinatu grahamatu.

Tee augfcham minneti Waldineeku weetneeki scho grahamatu appakschraftstijuschi ar saweem wahrdukrasteem un sehgeleem.

Ta notizzis Barije tanni 30ta Merz d. 1856. Drlows. Brunnows. Buol-Schauensteins. Jhbners. Walewskis. Burkeneis. Klarendons. Kowleis. Manteiwels. Apelts. Kawurs. Willamarins. Nalis. Mehmeds Djemils.

Scho meera-derribas grahamatu un winnas peelikkumus Meh s effam ka derrigu peenehmuschchi un apstiprinajuschchi, itt ka Meh s arri wiffu to, kas tur irr eerakstihst, ka lohti derrigu effam peenehmuschchi un apstiprinajuschchi, un Meh s ar Sawu Keisera wahrdu apsohlamees Paschi un arri preeksch Muhfu Krohnamantineekeem apsohlamees, ka Meh s itt wiffu, kas schi irr faderrehts un nospreests, pilnigi gribbam isdarriht. Par apstiprinaschamu Meh s Sawu wahrdu effam appakschraftstijuschi un pawehlejuschchi Muhfu walsts sehgele us to usspeest.

Dohs Behterburga 3fcha Aprili weens tuhtstohsch astonfints peezedesmits festa gadda pehz Kristus peedsimschanas un Muhfu waldischanas ohtra gadda.

Appaksch to ihstu grahamatu Kungs un Keisers ar Sawu augstu rohku rakstijuschi:

„**Aleksanders.**“

Walsts Kanzleris: Nesselrode.

Peelikkums I.

Derriba par teem Bosworus un Dardanellu schauereem juhras-zelleem.

Kreewu Keisers, Pruhfchu Kehninsch, Gistreibere Keisers, Sprantschu Keisers, Galenderu Kehnineene un Sardinjeru Kehninsch, ar Turku Keiseru faderrejuschi zaur saweem weetneekeem ta:

1) Turku Keisers apsohlahs, ka pehz wezzeem wasts liffumeem darridams, ne wehlehs itt ne kahdam swescham farra-fuggim eet zaur Bosworus un Dardanellu juhras-zelleem, ja Turkeem ne effohst karfch. Tee zitti Waldineeki sohlahs pehz schi liffuma turretees.

2) Tahdeem maseem farra-fuggeem, furreem meera laikos ja-eet sweschu walsts wajadsibas, Turku Keisers gan warrehs nowehleht ee-eet un iseeet.

3) Teem 14 maseem farra-fuggeem kas no teem septineem Waldineekeem taps turreti pee Dohnawas grihwas lai to andeli apfarga, irr brihw ee-eet un iseeet.

4) Par 4 neddelahm wiffi 7 Waldineeki scho grahamatu lai apstiprina ar saweem appakschraftiteem wahrdeem un sehgeleem.

(Tee appakschraftiti Waldineeku wahrdi.)

Peelikkums II.

Kreewu un Turku walsts derriba par to, zil farra-fuggu ilkattram brihw turreht Mellä juhra.

Kreewu Keisers un Turku Keisers zaur saweem weetneekeem Barije sawa starpa ta faderrejuschi:

1) Kreewu Keisers un Turku Keisers weens ohtram apsohlahs, ka Mellä juhra ne turrechoht ne kahdus zittus farra-fuggus, ka tif ween tahdus, kas ta irr apfihmeti:

2) Zffatrs turrehs mellâ juhâ 6 karra-dampflugus 150 pehdas garrus un 4 masus karra-dampflugus woi sehgelu-fuggus.

3) Par 4 neddelahm schee Waldineeki scho grahmatu apstiprinahs ar saweem appafschrakstiteem wahrdeem un sehgeleem.

(Zee appafschraksti.)

Beelikkums III.

Derriba par tabu Alantes-fallahm.

Kreewu Keisers, Sprantschu Rehniasch un Entenderu Rehnineene ta meera labbumu nowehledami arri teem, kas pee Austruma juhâs mahjo, faderrejuschi zaur saweem weetneekem Parisê ta:

1) Kreewu Keisers nowehl us Sprantschu un Entenderu waldineeku wehleschanohs, ka us Alanta fallahm ne taifa ne kahdas apzeetinatas karra-weetas.

2) Par 4 neddelahm schee waldineeki scho grahmatu apstiprinahs ar saweem appafschrakstiteem wahrdeem un sehgeleem.

Wiffas schihs derribas-grahmatas Kungs un Keisers apstiprinajis ar Sawu paschu rohku appafschrakstidamees:

„Alexanders.“

Walfts Kanzleris: Graws Nesselrode.

Schahdas, tahdas sinnas no swe-fchahm semmehm.

No Balakajas semmes, appafsch Turku un Kreewu waldischanas, raksta ka tur effoht breefmigi zeeta seema bijusi un dsiltsch, dsiltsch sneegs. Wilki un wiffadi swehri lauschahs no meicheem ahra un darra laudim leelu skahdi. Daudj zilweki jaw effoht no wilkeem plehsti. Leelos barrôs swehri lauschahs zilweku ehkâs un lohpu kuhstis eekschâ. Bes plintehm laudis ne usdrihstahs us lauku eet. Gistreikeru palkawneekam kahdam bij jabranz zaur leelu meschu zaur. 18 wilki schim kritte wirsû. Palkawneeks zerreja ar saweem sirgeem wilkeem

isbehgt. Ne dohmaht! Wilki dsennahs paffak un sirgi jaw fahk peekust. Palkawneeks apturr sirgus un schauj us wilkeem; schee gan us masu brihtinu apstahj, bet ka wihrs brauz, tee dohdahs paffak. Par ohtru un treschu schahweenu wilki jaw wairs ne ka ne behda. Ar leelahm mohfahm un bailehm palkawneekam laimejahs meestinu kahdu aissneegt.

Zif labbi zittam wirsneekam ne gabje. Schim arri bija jabrauz zaur meschu, fur wilki bija. Sirgi no wilkeem sabihjahs isfweede nabbadstiu no kamanahm un aiskrehje paschi prohjam. Tuhdal wilki klahnt un apehd wirsneeku, ka sabaki ween paliffe. 11 zilwekus wilki ta plehsusch. Rohpmanam kahdam, kas sawâ dumjibâ ne bija plinti panehmis lihdi, arri uskritte leels bars wilku. Schis sawâs bailês israuj no kuller sehwele kohzinus un uswekk ugguni. Wilki bihdamees no ugguns ne drihst kamanahm nahkt klahnt un ta wihrs isbehdsje.

Greekeru semmê semneekam kahdam katrà nakti wilks noplehse kahdus 2—3 jehrus. Wihrs ne sinnadams ka sawas aitas glabbahnt, ustaisija meschâ wilku lammatu. Rihta agrumâ semneeks dohdahs us to weetu, fur lammats stahw un redsi, kahds brihnums! Lammata naw wilks, bet maktigs flepkawa eekerees. Semneeku veraudsijs flepkawa luhdjahs, lai jel par winnu apsehlotohs, effoht gan lihdi schim flepkawa bijis, bet effoht flepkawu wirsneeku nosittis un grihbhoht laupitaja ammatu atstahnt. Us mahjahm eedams winsch effoht lammata eekerees. Semneeks winna wahrdeem ne tizzeja, panehme nuhju leelu un nositte flepkawu un atradde pee winna daudj naudas, fo winsch zitteem zilwekem bija nolaupijis.

Geksch Bruhschu semmes, ne zif tahl no Berlines pilfata, zeemâ kahdâ sehda wezswihrs kahds un winna wezza seewa, katrs us sawu lehnkrehflu pee krahfna. Us weenu reisi atwerrahs durmis un cenahk istabâ wihrs, dikti wezs, bet teescham ta, ka wezs pasihstams zaur istabu zaur un nosehschahs us leelu gohda-krehflu, fur nu jaw mehdi gohda weesus luhgt peesehstees. Wezza seewina praffa wihrû: woi tu scho wihrû wezzu pasihsti? un tapat wezs wihrs praffa seewu: woi tu scho firmgalwi

pasihsti. Us weenu reisi wezza seewina eeblanjabs: af tas wezzais Melkets, mans pirmais wihrs! bet tas jaw Bruhschu laikos mirris! Wezzais atbild: juhs gan esseet dohmajuschi, ka es esmu mirris, bet ta naw wis. Bruhschu laikos es aisgahju us Kreewu semmi un tiffu no Kreewa appanga nemts. Kad karsch bija beidsees, tad manni gan laide us mahjahm, bet mannim patifke wairak Kreewu semme palift, ne ka us mahjahm eet. Es liffu jums grahmatur rakstih, ka esmu mirris. Preeksch 2 gaddeem, kad karsch zehlahs starp Sprantscheem un Kreeweem es no Sprantscheem tiffu appanga nemts un us Sprantschu semmi noweests. No turrenes manni laide us mahjahm. Bet, ko es eeschu atpakkal us Kreewu semmi, jaw paliftschu tehwu semme; jums Deews buhs til dauds dewis, ka es arri warreschu pahrtift, un ruhmes arri jums buhs. Wezza seewa ar sawu wihru bija arri ar meeru. Ta wiffi 3 kohpa dsihwo weena buhdina.

H. A.

Nemmeet wehrâ.

Ne kahda brihwestiba bes klausischanas.

Ne kahda klausischana bes brihwestibas.

Bes darba ne kahda atdussa; bes nelaimes ne kahda glahbschana; bes gruhribas ne kahda atpestischana.

Sinni ko waijaga, gribbi ko waijaga, darri ko waijaga.

Bahrdohma ko tu gribbi, ko tu gribbejis un ko tu turymak gribbesi.

Ta augstaka gudriba irr: ta dsihwoht ka neweens par to ne warr gaudotees.

E. W—g.

Sluddinaschanas.

No Potkaiſes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam labdas praffischanas pee tabm eelsch konkurses krittuschahm mantahm ta fainneefa: Weiku Zndrika Kaulima un Annas BritschaNannberga buhtu, zaur scho usazinati, 2 mehneschu starpâ, un prohti wehlafais lihds to 29. Mai f. g. ka to weenigu un isflehgschanas terminu, — ar tahdahm pehz taisnibas schein peemeldetees.

Potkaiſe, tanni 29. Merza 1856.

(Nr. 29.)

J. Kirk, peefehdetais.

E. Berg, teef.-skrihw.

1

No Rahtischku muishas un meesta Polizejas, Kannaes Gubernementê, Jaun-Mekfandrowas aprinki, tohp zaur scho sunams darrihts: ka tas, kas tahdu sirgu kam us kreifas ziflas tas bohstahbs R. simechts, un kurra pahrdewejam ta par to sirgu pehz liffumeem waijadstga apsehgeleta sime truhst, fakerr, un to sirgu lihds ar to pahrdewēju Rahtischku muishas un meesta Polizejai nodohd, dabubhs no wirf peeminnetas Polizejas par malfu un atlihdstinaschanu 20 rubulus f. n.

Rahtischku muishas un meesta Polizejâ, tai 15tâ Merzâ 1856.

2

Latweeschu kutschers kam labbas parahdischanas par to, ka sawu ammatu proht un gohdiqi kalpojis, warr deenastu dabubht, kad ees peeteiktrees Zelgawâ pee Zensena funga, Maskawas Trakteerê.

1

Palzgrahwes Bekkera-frohga pee Zelgawas seelzetta us Dohbeli uhtrups taps turrehts 21. Maija d. schinni gaddâ un tannis deenâs pehz tam, un par flaidru naudū wairakfohlitajem isdohs wiffadas mahjas- un wirtschaptes leetas, ka arri wiffadus lohpus.

Lihds ar to es isfluddinaju, ka 23schâ Maijâ no schi Bekkera-frohga iseeschu zittur dsihwoht.

2

J. Petersohns.

Labs kalleis warr dabubht no Jahneem 1856 Dohbeles pilfatâ Pastes darbu un smehdi ar dsihwofchann. Kas scho weetu gribb peenent, lai peeteizahs Dohbeles pastes-nammâ jeb pee Kreizberga.

3

Lihds 7. Maija d. Nihgâ atnahkuschî: 469 fuggi un 269 struhgas.

Brihw drikkcht.

No jahrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Oberlehrer G. Blaeſe, Zensor. Zelgawâ, tai 8. Mei 1856.

No. 123.

Qatweefchu Alwifchu

Nr. 19.

peelikkums.

1856.

No Kandawas.

Lai zettortdeenä preeksch seemas swehtkeem tappe Kandawas pagasta skohla eeswehtita, ko pehrnaja un aispehrnaja gaddä taifija. Schi ehka bij preekschejös gaddös Kandawas basnizas frohgus, kas us augstakas teefas atwehleschanu par skohlas-nammu pahrtaihshts tappe. Draudjes lohzecki un pilfatina eedfihwotajt bij peeminnefa deenä leelä skohlas istabä fapulzejuschees scho gohda deenu noswinneht. Istaba bij ar eglu jarreem isyuschkota un pee scenas stahweja schee isgreesti wahrdi: „Kandawas skohlas gohda deena tai 22. Dezembri 1855.“ Wisepirms nodseedaja to djeesnu: Deews Kungas irr muhsu stipra pils; tad draudjes mahzitajs uskabpe us kanzeli Deewam, waldischanai un draudjeslohzeckleem pateizibu doht, kas pee schihs skohlas zelschanas palihdjesuschi. Tad mahzitajs ar stipreem un skaidreem wahrdeem israhdi: 1) kas irr skohla? Ta irr mahzibas weeta, fur wiswairak jau neem un behrneem buhs mahzitees. Sinnams, behrni tohp gan no majahm deenahm no tehwa un mahtes jaw mahjas mahziti. Bet scheem naw arweenu pee tam walkas un to darbu arri pareisi ne isproht, ka to Sibraks sawa gudr. gr. 38. nod no 24—33. pantinas skaidri mahza. Tadeht irr skohla eezelta, fur behrni jo wairak eeksch Deewa atfihshanas un wiffahm zittahm waijadfigahm leetahm mahziti tohp. Skohlmeisteram irr pee tam walkas, jo winsch zittu darbu rohkä ne nemm; winnam irr arri pee tam sapraschana, jo winsch us to irr mahzhts un til ar tahdahm leetahm darbajahs. — 2) ko buhs skohlä mahzht? Par wiffahm leetahm papreeksch un wiswairak ihstenu un gaischu Deewa atfihshanu, wianna bihsaschanu un zittu zilweku miblestibu. Schi irr ta grunts- un pamattu mahziba, zaur kurren til wiffas zittas sinnaschanas un gudribas ihstenu spehku un apstipri naschanu dabbu. Dauds dohma bes wiffahm skoh-

las-mahzibahm pahrtitt un eerauga tahs par neleetigahm. Tee fakka: Tehwu tehwi no skohlahm ne ko ne sinna ja un woi tee ne bij deewabihjiigi un gohda wihri? Atkal zitti grihb lai winnu behrni tohp skohlä eeksch augstahm gudribahm un sinnaschanahm eemahziti, ka teem pehzdeenäs naw wairs tai pascha kahrta japaleek. Bet abbi lohti maldahs: Skohlasnizzinataji tahda wihje, ka tee wezzus labbi ne apfkatta jeb ihstenu ne pahrsinn laikus ka toreij biiji. Woi gan itt wezzös laikös bij tehwu-tehweem krittiga tizziba? Un kad to peenehme, woi tad jaw tuhlin to gaischi un skaidri sapratte? Ka bija wehl preeksch 50 gaddeem atpakkal? Zil mas bij tad to, kas pratta grahmatu lassht? Ja kahds fainneeks pee Deewagalda gribbeja eet, tad tam bij jaluhdi no zittahm mahjahm tahds wihrs, kas dseemas dseedaja un luhgschanas lassija, jo paschi to ne sapratte. Pateesi, tehwu-tehwi spehre sohluus us preekschu, tee ruhpejahs saweem behrneem skaidraku tizzibu un gaischaku Deewa atfihshanu atstahht un schee atkal saweem pehznahkameem. Kad nu mums wairak gaismas irr, woi tad mums ne buhs dshitees sawus behrnus wehl jo wairak pee Deewa atfihshanas peeweht un teem tahs garrigas mantas sagahdabt, kas mums truhst? — Kas warren daudj mahzibas no skohlas pagehr atkal allojahs; tee ne atfihst: ka Kristu mihleht irr daudj labbaki ne ka wiffas sinnaschanas. Preeksch augstahm mahzibahm un leelahm sinnaschanahm pagasta skohla itt ne buht naw. Zilkai tahs wiswaijadfigas leetas, kas ilkatram zilwekam wisnotal sinnaht derr, tohp sche mahzitas, ka ar apdohinu un saprattigi lassht, rakstht, rehkinahht, dseedahht, kahdas sinnas par muhsu femmi, par daschadeem dabbas brihnumeem u. t. j. pr. Woi tas naw tihra mulkiba, ka dasch sawam behrnam grihb ne sinn zil augstas mahzibas galwa sabahst un to ar Wahzu mehli un mundeerinu isgehrbt? Semneeku kahrta irr gohda kahrta, kas no walddi-

ſchanas un fungeem augſti tohp zeenita; ta arri baggatigi ſawu pahrtiſchanu nopelna. Zif daudſ irr tahdu, kas no ſawas pirmejas dſihwes iſlihduſchi, ar weenu augſtati gribb kahpt un nekad meerâ naw. Leekat ſawus behrnus tâ mahziht, ka tee Deewu bihſtahs un ſawâ dſihweſkahrtâ peetizigi irr, tad tee buhs meerigi un laimigi; 3) Rahdam buhs tam ſkohlmeiſteram buht? Tahdam, kâ Bahwils us Dihtu ſakka: Parahdees pats wiſſas mallâs kâ preekſchihme eekſch wiſſeem labbeem darbeem, eekſch ſtipras ſkaidras un gohdigas mahzibas (Tit. 2, 7.) tawu darbu ar Deewa luhgſchanu ſahkdams un beigdams. Jo wairak pats ſawu dwehſeli iſkohp un to ar Deewa-bihjaſchanu, brahlu miſleſtibu un zitteem labbeem tiſſumeem iſpuſchkoſſi, jo wairak arri darbi pee behrnu ſirdim iſdohſees. — Mahzitajs ſkohl u eekſch trihſweeniga Deewa wahrda eſwehtijis un wiſſi kohpâ to ſlawes un pateizibas dſeesmu: „Zai wiſſi Deewu lihdi nu teiz“ nodſeedajuſchi, atlaide ſapulzejuſchus weeſus ar ſwehtiſchanas wahrdeem un Tehws muhs.

Pateſi, Kaudawneekem irr gan jauks un ſtalts ſkohlſ-nams, ka tahdu reſti Kurſemme atraddihs. No ahrſpuſſes ſmukſti dſeltans nomahlehts ar daudſ leeleem un gaischeem lohgeem. Skohlmeiſteram irr 2 ruhmiſi kambari; ais ſcheem irr meitahm gullama iſtaba, un leela ſkohlſ iſtaba ar 6 lohgeem. Augſchbehningi irr puikeem gullama iſtaba. Wiſſas waijadſigas ſkohlſ-leetas ka: galdi, gramatas, tahpeles, lantkahrtes irr no pagasta apgahdattas. Wehl tiſ weena luhgſchana irr, ka ſchinni mahjâ arri daudſ ſaimes raſtohs. Schim briſſcham gan tur wehl koſti maſ ſkohlſ-behrnu atrohdaſ, tiſ kahdu 40, kaut gan pilniga ruhme preekſch 100 behrneem buhtu. Zerream, ka us preekſchu laudis ſawus behrnus wairak ſkohlâ ſubtiſ, ne ka tas lihdi ſchim notizis.

* Galkos, Saldes kirſpehlê, tappe tai 7. Nowemberi arri jauns ſkohlſ-nams eſwehtihis. Lihdi ſchim turreja wezzâ mahzitaja muſiſchâ ſkohl. Ehta gan buhtu labba, bet preekſch 60 behrneem, kas no Galku un Satikku pagasta ſanahk, rahdaſ pamaja buht.

Apgrahziba.

(Beigums.)

Bet lai nu mahtes ſchohs ſtahtus laſſidamas, ne dohma ſewis jau bes wiſſas wainas eſſam, un tapehz apgrahzibu ne nemm, gribbu ſche tatschu kahdus netiſſkumus preekſchâ liſt, kô pats ar ſawahm azzim eſmu redſejiſ. Kahdâ ſwehtdeenas wakkarâ aiſbrauzis leelâ zeemâ ſawu labbu draugu apmekleht, redſeju ka ſeewinas leelôs barrôs no zeema iſgahje, zittas neſſe majus behrniaus klehpi, un leelaki behrn tezzeja mahtem blakkam ſwahrtôs (lindrakôs) eekehrufchees. Ne warreju iſbrihnitees fur gan ſchahs ſeewinas tiſ wehlu ar maſeem behrineem no mahjahm iſeet? Dohmajr laikam gan kahdâ luhgſchanas-namma wehl ſapulzeſees miſlu ſwehtdeenu ar garrigahm dſeeſmahm un Deewa peeluhgſchanahm pawaddiht. Braſſiju ſawam draugam, fur gan wiſſas ſchahs ſeewinas gahjuſchas? Winſch atbild: us frohgu. Ne gribbeju to tizzeht, nehmoſ pats lihdi frohgu aiſeet, iſluhkotees woi teeſa. Un ak tawu ehrmu, wiſſas ſchahs ſeewinas ſehdeja patumſchâ frohgâ plukſchledamas, un behrni no piſpes duhneem aiſſmakuſchi brehze wahrgodami!

Seemâ, kahdâ ſwehtdeenas wakkarâ, bahrgâ puttena laikâ, kahda mahte ar ſawahm meitahm atnahk frohgâ. Mahte ar zitteem plukſchledama aiſmirſt ſawas meitas, tapehz jaunaka meitene turahs pee wezzakas mahſes, bet ſchi to ne gribbeja, tapehz ka bija nodohmajufe par nakti frohgâ dſihwoht; tapehz maſo mahſi ne peenehne, bet ar warru us mahjahm dſinne. Nabbadſite arri eet, bet ne aiſeet wiſ wairs ſawâs grehzigâs mahjâs. Jo leelâ putteni bija no zella nomaldijufees, un ſneegâ palikufe, fur ohtrâ rihtâ to noſalluſchu atradde. — Deeneja pee gohdiga namma-tehwa kahda mahte ar ſawu dehlu. Namma-tehws wiſſadi par ſawas ſaimes laiſzigu un garrigu labbumu gahdaja (ruhpeja), ihpaſchi puiſcheem un meitahm zeeti aiſleedſe par ſwehtahm naktim apkahrta wajeſees. Bet puiſcha mahte to nehme par ſaunu, un nanma-tehwam ſazzija: lai winnas dehlam wiſ ne leedſoht eet, jo dehlam eſſoht ſeewa jarezz, un tâ dehls no mahtes us tumſibas darbeem ſtubbinahs,

wairs namma-tehwam ne klausija, un par naktim apkahrt wasajahs, kamehr daschu meitu peesmehe, un seewu wehl schodeen naw apnehmis.

Bet kas warr wiffas apgrehziabas isstahstiht; tahs irr dauds un daschadas, bet ak mihlas mahtes, ka juhs dohmajeet Deewam par to kahdu reisi atbildeht, ka sawu behrnu dwehseles paschi tam fahatanam nodohdat? Un woi zaur juhsu wainu jaw dasch behrns newa nelaimè eekrittis? Par to lassfeet schè pateefigu stahstu. Kad Widjemme wehl no Sweedreem tappe waldita, tad kahdu jaunekl fagshanas deht notefaja (prohti pee karratawam). Kad bendes kalps to us karratawas treppi bija usweddis, tad schis wehl eerandsija sawu mahti appasscha stahwam un karstas affaras raudam, un luhse sohgi lai wehl reis wehletu winnam eet sawai mahtei ar Deewu fazziht. Sohgis to arri nowehl, schis skreeschus nostreen no treppes, friht mahtei ap kaku un tai nokohsch deggumi. Wiffi skattitaji par to brihnijahs, un turreja to par paschu elles prauli, bet schis eet meerigi atpakkal us sawu nahwes weetu, un skanna balsi stahsta, ka winnam schè bendes walgi ap kaku nahk, jo jau no masahm deenahm mahte winnam effoht mahzjuse sagt, un kad winsch leelaks tappis, un ko labbu nosadis, tad mahte par to preezajufees, un winnu uesteikuse. Redseet, mihli, kahda nelaimè un pohsta zaur wezzaku wainu behrni warr eekrist. Tapehz lai jums schee stahsti eet pee sirds, un nemetees par preekschihmi, ko zittahrt irr darrijuschas tahs mahtes kas sawus behrnus tam kungam nodewe! Ko darrija Anna, Ekana seewa, kur ta sawu dehlinu nonesse? Woi arri frohgà? Ne, bet ta kunga nammà us wiffu winna muhschu. 1 Sam. 1, 11—28. Un ko darrija Maria ar to behrninu Jesus, Luhl. 2, 22? Un woi juhsu behrni newa ta kunga Kristus lohzeffischi, kurreem winsch to dahrgu apfoblischanu dewis, ka winneem buhs to debbesu walfstibu eemantohht. Luhl. 18, 16. 17. Un juhs winneem to leedseet, tapehz ka juhs paschi tur ne gribbeet ee-eet. Luhl. 11, 52. Math. 23, 13. Bet ko tas leelais behrnu mihfotais us teem salka, kas weenu no scheem wiffmasakem apgrehziina? Luhl. 17, 2.

—i—

Daschadas gudribas.

Basaulè irr daschadas gudribas. Zitta irr blehschu gudriba. Ta mahza: sagt, peewilt, melloht un netaisnu mantu kraht. Bet tomehr ta daschur eis ne isglahbj no sohdiabas, un nekad no Deewa sohdiabas. Utkal zitta irr augsta gudriba. Ta irr redsama un mannama pee mahziteem kungeem. Ta stahsta no wiffahm leetahm, kas debbesis un wirs semmes noteek. Ta mahza arridsan augstus wahrdus runnaht. Bet tomehr, ka man schkeetahs, ka ta zilwekus laimigus un preezigus ne darra. Wehl irr zitta gudriba. Ta mahza augstu Deewu bihtees, Kristu mihleht, tschakli un tiffuschi strahdaht, taisni un gohdigi dsihwoht. Kurra no schahm taggad patabban teittahm gudribahm tew patihk mihlais lassitais?

G. W—g.

Wehl irr wairak ne ka weena elle.

Blehdis, netizzigs ubbags ar sawu dehlu ubbagodams bija labbu naudas teefinu sakrahjis, kahdus 12 rubelus. Bet kad nu schis ar sawem pahstareem un Deewa wahrdu saimoschanahm sinna no laudim labbas dahwanas iskraht, ka winnam par sawas meefas uestureschanu ne kahdas behdas ne bija, tad arri sawu naudu ne gribbeja wis taupiht, bet dohmaja ar to itt lustigi pdsihwoht.

Bet ka un kur to nu warretu padarriht, un sawu kahribu peepildiht, us to isdewigu laiku un labbu weetu melleja. Beidsoht apnehmahs us leelu pilfatu no-eet, dohmadams tur ka baggats wihrs lihgsimiba un kahriba dsihwoht. Turou klahst pee pilfata nahzis un to ceraudsijs, ar meefas-kahribu eedeggahs un salka us sawu dehlu ar pirsteem us pilfatu rahdidams: „redsi mans dehs, tur irr tas debbesu preeks.“ Gegahjuschi sahst lihgsimiba un kahriba dsihwoht. Eè nu naudina bija drihs pagallam, un nu sawas besdeewigas dsihmoschanas un wiffadu grehku labbad, ko reibuma padarrija, tappe ar negohdu no pilfata isdsihts.

Utpakkal nahkoht tanni weeta tizzis, kur ee-eijoht sirds besgalligu preeku jutte, ubbags eeschehlojahs

wehl sawas naudas pehz un skattahs atpaffal, un atfal ar pirksteem us pilfatu rahdidams, falka: „redsi mans dehl's tur ir ta elles bedre.“ — Mih-lais lassitais, nemmees mahzibu no schi ubbaga. Zif drihs tas ne warr ikkatram ta notift, kas tif tahs weetas mihlo un apmekle, fur brandwihns walda, ne pilfata ween, bet ikkatra frohgâ, fur dajch ar labbu naudas mazziau irr eegahjis un tuffsch isnahjis, ne ween tuffsch no naudas, bet arri ne pilnigs pee prahta, un tihri fails no wiffa zilweziga gohda un tiffuma. Tapehz nemm wehrâ, ka wehl irr wairak ne ka weena elle, fur jau scheit dshwodams warri eekrist un muhschigi nelaimigs zilweks palikfi.

J. Prinz.

Klaufait juhs debbesis, un nemm' wehrâ tu femme, jo tas Kungs runna:

1.

„Es esnu behrnus usaudsinajis un pa-augstinajis, bet tee irr no mannim atfahpufchees. Es. 1, 2.“

Meld. Jesus dshwib' mannai firdi.

1.

Tauta, kas tu sawam Deewam
 Angsti dabrga, mihla eff!
 Jesum nowehleta weenam,
 Winna fwehtu wahrdu neff;
 Woi tu prohti, ta tif launa
 Gegrimmuſi grehtu-launa
 Effi tu, kas latru deen'
 Deewam zellees pretti ween!

2.

Gan Winſch tew' us ehrgla-spahrneem
 Neffis karsii mihledams,
 Glahbis tew' ar taweem behrneem
 Sawâ flehvi apfampdams;
 Lizzis falkoht jaukâ meerâ
 Barrojis ar pilnu meern, —
 Swehtij's tawus sehjumus,
 Laimoj's tawus gahjumus.

3.

Winſch irr tewim wiffu dewis
 Kas ween schè irr wajjadſigs,
 Wairak lâ fahds tehws no fewis;
 Kas ween labs' un peederrigs.
 Jhfi falkoht: tawa meefa
 Un kas ween irr winnaas teeſa,
 Winnaas laime, preeks, tas wifs
 Irr fo Deews tew eedewis.

4.

Un lai tu Tam fwehta buhtu
 Winna wahrduſch tewim spihd,
 Lai tu debbes-preekâ klubtu,
 Jesus tawâ starpâ miht,
 Sauz un labbina: woi dſirdi!
 Mihla dohd' man tawu firdi,
 Jo tapehz ween zeetis es
 Pirkdams juhsu dwehfeles.

5.

Arr' kad wahjibâ pakritti
 Grehkodama pretti Tam,
 Pahrmahzjis Winſch ne retti,
 Bet ar apſcheloschanahm,
 Kas ikribtu jaunâs bija,
 Tehwa-firdi parahdija,
 Gribbedams ta tew' atgreest
 Mihlestibâ few peespeest.

6.

Bet tu trakka nevrattiga
 Wiffu to nemas atjehds.
 Pahrwebrtita, negantiga
 Sawu firdi zeeti flehdi.
 Azim redsoht ellè ſkreent,
 Bella-tihklâ eekſchâ leeni;
 Deewam par to milestib'
 Rahdi tawu pahrgalwib'.

7.

Sodoma! tas irr tawâ frohnis:
 Plibteschana, dſerschana,
 Neschklibstiba gohda-trohnis,
 Beskaniga buhschana, —
 Genais, duſnib', nihdeschana,
 Bahrschan', schekschan', kildeschana,
 Skaudiba un flepkawib' —
 Ta irr tawa mihlestib'.. (Gal. 5, 19—21)

B r i b w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas pusses: Oberlehrer G. Blaeſe, Jenſer. Jelgawâ, tai 8. Mei 1856.